

**Azərbaycan Respublikası
Dövlət Gömrük Komitəsi**

Azərbaycan Respublikası Xarici Ticarətinin Gömrük Statistikası

**Hesabat dövrü:
01.01.2021 – 31.03.2021**

(Məlumatlar hesabat dövründən sonrakı ayın 15-dək olan dövr ərzində hazırlanmışdır)

1) Xarici ticarətin gömrük statistikasının əsas göstəriciləri

Göstəricilər	Milyon ABŞ dolları ilə	Min ABŞ dolları ilə	İxrac və idxalın xüsusi çəkisi, faizlə
Xarici ticarət dövriyyəsi	6 668.30	6 668 302.23	100.00
o cümlədən:			
İxrac	4 137.85	4 137 852.26	62.05
İdxal	2 530.45	2 530 449.97	37.95
Xarici ticarət saldosu	1 607.40	1 607 402.29	-

2) Büdcə daxilolmaları haqqında məlumat

Gömrük ödənişləri	Məbləğ (min AZN)
Gömrük rüsumları üzrə	260 726.20
ƏDV üzrə	636 883.00
Aksizlər üzrə	35 705.60
Yol vergisi üzrə	10 224.10
Cəmi	943 538.90

3) Xarici ticarət iştirakçıları haqqında məlumat

Göstəricilər	Miqdarı (ədəd)
Xarici ölkələrin sayı	153
Xarici ticarət iştirakçılarının sayı <i>o cümlədən:</i>	18 052
- Fiziki şəxslər üzrə	12 770
- Hüquqi şəxslər üzrə <i>o cümlədən:</i>	5 282
- dövlət sektoru	156
- özəl sektor	5 126

4) Ticarət əməliyyatlarının həcmi – 6 668 302.23 min ABŞ dolları

o cümlədən:

4.1. İdxal əməliyyatları üzrə 2 530 449.97 min ABŞ dolları

İdxal olunan malların çeşidlərinin sayı – 6 091 ədəd

Göstəricilər	Məbləğ (min ABŞ dolları)	İdxalda xüsusi çəkisi (faiz)	Əlavələr
Sektorlar üzrə			
Dövlət sektoru	207 814.97	8.21	
Özəl sektor	2 051 536.00	81.07	
Fiziki şəxslər	271 099.00	10.72	
Ölkə qrupları üzrə			
MDB ölkələri	609 277.08	24.08	Əlavə 5
Aİ ölkələri	483 416.74	19.10	
Digər ölkələr	1 437 756.15	56.82	
İdxal əməliyyatlarının həcmnin:			Əlavə 1
- yüksək həddi	917 078.53 (mart)	-	
- aşağı həddi	790 325.01 (yanvar)	-	
- orta aylıq artım (+, -)	63 376.76	-	
Humanitar yük, təmənnasız kömək və texniki yardım	10 410.25	0.41	

4.2. İxrac əməliyyatları üzrə - 4 137 852.26* min ABŞ dolları

İxrac olunan malların çeşidlərinin sayı - 1 622 ədəd

Göstəricilər	Məbləğ <i>(min ABŞ dolları)</i>	İxracda xüsusi çəkisi <i>(faiz)</i>	Əlavələr
Sektorlar üzrə			
Dövlət sektoru	2 144 608.43	51.83	
Özəl sektor	1 979 514.91	47.84	
Fiziki şəxslər	13 728.92	0.33	
Ölkə qrupları üzrə			
MDB ölkələri	358 541.38	8.66	
Aİ ölkələri	1 963 032.59	47.44	Əlavə 5
Digər ölkələr	1 816 278.29	43.90	
İxrac əməliyyatlarının həcmnin:			
- yüksək həddi	1 623 974.17 (yanvar)	-	Əlavə 1
- aşağı həddi	1 163 976.66 (fevral)	-	
- orta aylıq artım (+, -)	-137 036.37	-	
Qeyri-neft sektoru (2709-2715 mal mövqeləri istisna olmaqla) üzrə ixracın həcmi	501 503.38	12.12	
Humanitar yük, təmənnasız kömək və texniki yardım	67.47	0.00	

* - hesabat dövründə gömrük orqanlarında rəsmiləşdirilməsi başa çatdırılmış ixrac olunan xam neft və təbii qazın dəyərinə dair məlumatlar nəzərə alınmışdır

4.3. Avtomobillərin idxalı haqqında məlumat

XİF MN uzrə malın kodu	Malın adı	Miqdarı (ədəd)	Statistik dəyəri (min ABŞ dolları)
	Cəmi idxal olunmuşdur <i>o cümlədən:</i>	15 539	157 999.05
8702	Sürücü daxil olmaqla 10 nəfər və ya daha çox adam daşımaq üçün nəzərdə tutulmuş mühərrikli nəqliyyat vasitələri	40	4397.44
8703	Əsasən adam daşımaq üçün nəzərdə tutulmuş minik avtomobilləri və digər mühərrikli nəqliyyat vasitələri	14 219	132 719.74
	ondan:		
870340, 870350, 870360, 870370	daxili yanma mühərriklə yanaşı elektrik mühərriklə də hərəkətə gətirilən nəqliyyat vasitələri	1831	10 285.46
870380	yalnız elektrik mühərriklə hərəkətə gətirilən nəqliyyat vasitələri	17	722.11
8704	Yük daşımaq üçün mühərrikli nəqliyyat vasitələri	1 249	16 923.00
8705	Xüsusi təyinatlı mühərrikli nəqliyyat vasitələri	31	3 958.87

5) Sövdələşmə xarakterləri üzrə malların keçirilməsi

Sövdələşmə xarakterinin kodu və adı	İxrac		İdxal	
	dəyəri (min ABŞ doll.)	ixraca nisbətən %-lə	dəyəri (min ABŞ doll.)	idxala nisbətən %-lə
01 – Milli valyuta ilə hesablaşma	197.83	0.00	10 812.35	0.43
Sərbəst dönrəli valyuta (SDV) ilə hesablaşmalar, o cümlədən:	2 370 282.78	57.28	2 059 506.17	81.39
21 – SDV ilə hesablaşma (dövlət krediti və dövlət kreditinin ödənişindən başqa) üzrə malların keçirilməsi	2 370 282.78	57.28	2 059 190.73	81.38
23 - Dövlət krediti üzrə malların keçirilməsi	0.00	0.00	314.14	0.01
26 – Dövlət kreditinin ödənilməsi hesabına malların keçirilməsi	0.00	0.00	1.30	0.00
Klirinq üzrə hesablaşmalar	0.00	0.00	4.55	0.00
36 - Dövlət kreditinin ödənişi hesabına malların keçirilməsi	0.00	0.00	4.55	0.00
Qapalı valyuta ilə hesablaşmalar, o cümlədən:	3 419.75	0.08	181 784.32	7.18
41 – Qapalı valyuta ilə hesablaşma (dövlət krediti və dövlət kreditinin ödənişindən başqa)	3 419.75	0.08	181 784.32	7.18
Müəssisə və obyektlərin tikintisi haqqında saziş-öhdəlik hesabına malların keçirilməsi	0.00	0.00	40.40	0.00
72 – MDB ölkələri öhdəliyi hesabına malların keçirilməsi	0.00	0.00	13.71	0.00
78 - Kompensasiyalı öhdəliklər hesabına SDV ilə hesablaşmalar əsasında malların keçirilməsi	0.00	0.00	26.69	0.00
80 – Digərləri	1 763 951.90	42.64	278 302.18	11.00
Cəmi	4 137 852.26	100.00	2 530 449.97	100.00

6) Daşınan yüklər haqqında məlumat

İstiqamət və nəqliyyatın növü	Miqdarı (ton)	Əlavələr
- İxrac <i>o cümlədən:</i>	12 613 067.59	Əlavə 6
dəniz nəqliyyatı	26 705.89	
dəmir yolu nəqliyyatı	571 318.37	
avtomobil nəqliyyatı	356 749.14	
hava nəqliyyatı	242.18	
poçt göndərişi	3.93	
stasionar nəqliyyat vasitələri	11 657 724.31	
özü hərəkət edən vasitələr	323.77	
- İdxal <i>o cümlədən:</i>	1 764 673.73	
dəniz nəqliyyatı	58 969.59	
dəmir yolu nəqliyyatı	926 893.60	
avtomobil nəqliyyatı	634 309.04	
hava nəqliyyatı	2 232.17	
poçt göndərişi	68.62	
stasionar nəqliyyat vasitələri	136 369.91	
özü hərəkət edən vasitələr	5 830.80	
Cəmi	14 377 741.32	

7) Gömrük hüquqpozmalarına qarşı mübarizə haqqında məlumat

7.1. Aşkar edilmiş cinayət xarakterli faktlar – 82

o cümlədən:

Qaçaqmalçılıq faktı	20
Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və ya onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsi ilə əlaqədar faktlar	9
narkotik vasitələrin miqdarı (qram)	26 831.7090
psixotrop maddələrin miqdarı (qram)	3 420.7390
prekursorların miqdarı (qram)	0
Gömrük ödənişlərinin ödənilməsindən yayınma	7
Aksiz markası ilə markalanmalı olan malları belə marka olmadan idxal etmə	4
Digər cinayət xarakterli faktlar	54
Bu əməlləri törədən şəxslərin sayı	85

7.2. Aşkar edilmiş inzibati xəta faktları – 5 564

o cümlədən:

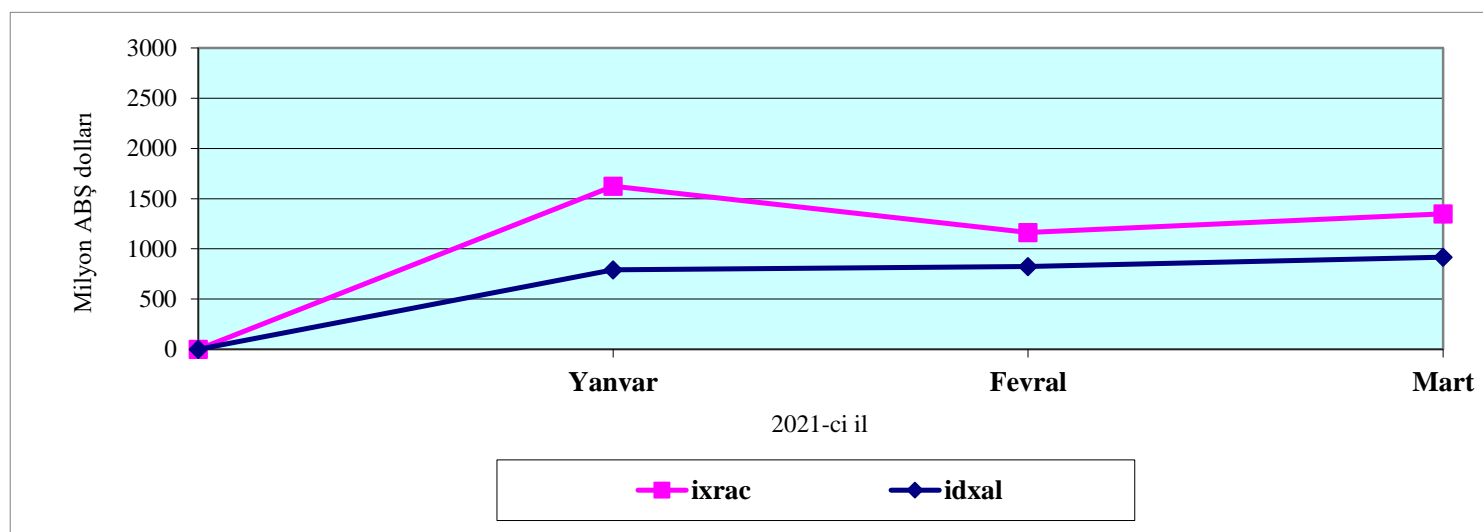
Kənar keçirmə	0
Gizli keçirmə	85
Bəyan etməmə	75
Malların, nəqliyyat vasitələrinin və onlara aid sənədlərin çatdırılmaması	4 807
Geri aparmama (gətirməmə)	35
Gömrük ödənişlərindən yayınma	68
Aksiz markasız idxal	0
Digər xətalər	513

Əlavə 1

İxrac və idxal əməliyyatlarının dinamikası

(min ABŞ dolları)

	Yanvar	Fevral	Mart	Aprel	May	İyun	İyul	Avqust	Sentyabr	Oktyabr	Noyabr	Dekabr	Cəmi
İxrac	1 623 974.17	1 163 976.66	1 349 901.44	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4 137 852.26
İdxal	790 325.01	823 046.43	917 078.53	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 530 449.97
Saldo	833 649.16	340 930.22	432 822.91	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 607 402.29
Dövriyyə	2 414 299.18	1 987 023.09	2 266 979.96	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6 668 302.23
İxracın aylıq artımı	-	-459 997.51	185 924.78	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
İdxalın aylıq artımı	-	32 721.42	94 032.10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Mal qrupları üzrə ixrac və idxal

Mal qrupunun kodu	Mal qrupunun adı	İxrac		İdxal	
		Min ABŞ dolları ilə	Ümumi ixrac nisbətən %-lə	Min ABŞ dolları ilə	Ümumi idxala nisbətən %-lə
A	B	1	2	3	4
	Cəmi	4 137 852.26	100.00	2 530 449.97	100.00
01	Diri heyvanlar	86.63	0.00	7 008.58	0.28
02	Ət və qida üçün yararlı ət əlavələri	17.83	0.00	14 947.02	0.59
03	Balıqlar və xərçəngkimilər, mollyusklar və digər su onurğasızları	415.85	0.01	7 802.16	0.31
04	Süd məhsulları; quş yumurtası; təbii bal, başqa yerdə adı çəkilməyən və təsnif olunmayan heyvan mənşəli ərzaq məhsulları	2 837.45	0.07	37 427.60	1.48
05	Başqa yerdə adı çəkilməyən və ya təsnif olunmayan heyvan mənşəli məhsullar	845.72	0.02	329.16	0.01
06	Canlı ağaclar və digər bitkilər; bitkilərin kökləri, soğanaqları və digər analogi hissələri; kəsilmiş çiçəklər və dekorativ bitkilər	125.35	0.00	11 735.61	0.46
07	Tərəvəz və bəzi yeməli meyvəköklülər və kök yumruları	26 800.64	0.65	28 695.84	1.13
08	Yeməli meyvələr və qoz-fındıq; sitrus meyvələrinin qabıqları və ya qovun qabıqcıqları	70 430.59	1.70	43 768.15	1.73
09	Qəhvə, çay, maté və ya paraqvay çayı və ədviyyatlar	2 078.12	0.05	14 756.82	0.58
10	Dənli bitkilər	0.00	0.00	66 339.71	2.62
11	Unüyütmə-yarma sənayesi məhsulları; səməni; nişastalar; inulin; buğda kleykovinası	69.50	0.00	3 973.79	0.16
12	Yağlı toxum və bar; digər toxumlar, bar və taxıl; dərman bitkiləri və texniki məqsədlər üçün bitkilər; saman və yem	1 431.09	0.03	17 340.87	0.69
13	Təmizlənməmiş təbii şellak; kitrələr, qatranlar və digər bitki şirələri və ekstraktları	0.00	0.00	217.33	0.01
14	Toxuma (hörgü) məmulatlarının hazırlanması üçün bitki mənşəli materiallar; başqa yerdə adı çəkilməyən və ya təsnif olunmayan digər bitki mənşəli məhsullar	172.57	0.00	235.42	0.01
15	Heyvan və ya bitki mənşəli piylər və yağlar və onların parçalanması nəticəsində alınan məhsullar; hazır yeyinti piyləri; heyvan və ya bitki mənşəli mumlar	8 414.37	0.20	62 856.93	2.48
16	Ətdən, balıqdan və ya xərçəngkimilərdən, mollyusklardan və ya digər su onurğasızlarından alınan hazır məhsullar	45.81	0.00	10 051.17	0.40
17	Şəkər və şəkərdən hazırlanan qənnadı məmulatları	9 146.57	0.22	44 793.42	1.77

A	B	1	2	3	4
18	Kakao və ondan hazırlanan məhsullar	1 040.68	0.03	23 579.20	0.93
19	Taxıldan, undan, nişastadan və ya süddən alınan hazır məhsullar; un qənnadı məmulatları	502.34	0.01	28 907.38	1.14
20	Tərəvəzlərin, meyvələrin, qoz-fındığın və ya bitkilərin digər hissələrinin emal məhsulları	5 913.15	0.14	9 656.63	0.38
21	Müxtəlif ərzaq məhsulları	691.76	0.02	30 901.53	1.22
22	Alkoqollu və alkoqolsuz içkilər və sirkə	3 413.70	0.08	13 304.55	0.53
23	Yeyinti sənayesinin qalıqları və tullantıları; heyvanlar üçün hazır yemlər	1 968.82	0.05	24 443.51	0.97
24	Tütün və tütünün sənaye əvəzediciləri	1 030.56	0.02	22 828.34	0.90
25	Duz; kükürd; torpaq və daş; suvaq materialları, əhəng və sement	6 881.55	0.17	7 594.13	0.30
26	Filizlər, şlaklar və kül	231.45	0.01	54.97	0.00
27	Mineral yanacaq, neft və onların qovulma məhsulları; bitum tərkibli maddələr; mineral mumlar	3 662 462.16	88.51	52 820.28	2.09
28	Qeyri-üzvi kimya məhsulları; qiymətli metalların, nadir torpaq metallarının, radioaktiv elementlərin və ya izotopların qeyri-üzvi və ya üzvi birləşmələri	1 672.39	0.04	23 919.85	0.95
29	Üzvi kimyəvi birləşmələr	1 428.88	0.03	7 845.80	0.31
30	Əczaçılıq məhsulları	279.79	0.01	113 198.78	4.47
31	Gübrələr	1 837.96	0.04	18 991.69	0.75
32	Aşılavıcı və boyayıcı ekstraktlar, tanninlər və onların törəmələri; boyaqlar, piqmentlər və digər boyayıcı maddələr; boyalar və laklar; zamazkalar və digər mastikalar; tipografiya boyaqları, mürəkkəblər, tuş	750.28	0.02	12 654.89	0.50
33	Efir yağları və rezinoidlər; ətriyyat, kosmetik və tualet vasitələri	611.38	0.01	32 990.86	1.30
34	Sabun, səthi-aktiv üzvi maddələr, yuyucu vasitələr, sürtkü materialları, süni və hazır mumlar, təmizləmə və cilalama üçün tərkiblər, şamlar və analogi məmulatlar, yapma üçün pasta, plastilin, «diş müalicəsi mumu» və	142.20	0.00	26 350.72	1.04
35	Zülal tərkibli maddələr; modifikasiya olunmuş nişastalar; yapışqanlar; fermentlər	1.62	0.00	3 174.75	0.13
36	Partlayıcı maddələr; pirotexnika məmulatları; kibritlər; pirofor ərintilər; bəzi yanar maddələr	0.00	0.00	1 400.44	0.06
37	Foto və kino malları	0.00	0.00	635.03	0.03
38	Digər kimyəvi məhsullar	2 243.85	0.05	50 302.56	1.99
39	Plastmassa və onlardan hazırlanan məmulatlar	90 238.29	2.18	76 956.86	3.04
40	Kauçuk, rezin və onlardan hazırlanan məmulatlar	60.37	0.00	33 907.26	1.34
41	Emal olunmamış gön (təbii xəzdən başqa) və aşılınmış dəri	2 958.43	0.07	82.97	0.00
42	Dəri məmulatları; sərraclıq-yəhər məmulatları və qoşqu ləvazimatları; yol ləvazimatları, qadın çantaları və analogi mallar; heyvanların bağırsaqlarından hazırlanan məmulatlar (barama fibroinindən olan liflər istisna olmaqla)	3.03	0.00	3 918.33	0.15
43	Təbii və süni xəz; ondan hazırlanan məmulatlar	0.00	0.00	85.60	0.00
44	Oduncaq və ondan hazırlanan məmulatlar; ağac kömürü	47.30	0.00	56 067.44	2.22
45	Mantar və ondan hazırlanan məmulatlar	0.00	0.00	123.57	0.00

A	B	1	2	3	4
46	Küləşdən, alfadan və digər materiallardan hörmə üçün hazırlanan məmulatlar; səbət məmulatları və hörülmüş məmulatlar	0.00	0.00	72.83	0.00
47	Oduncaqdan və ya digər lifli sellüloz materiallardan hazırlanan kütlə; regenerasiya edilən kağız və karton (makulatura və tullantılar)	9.45	0.00	102.64	0.00
48	Kağız və karton; kağız kütlədən, kağızdan və ya kartondan hazırlanan məmulatlar	949.59	0.02	36 081.82	1.43
49	Çap kitablar, qəzetlər, reproduksiyalar və poliqrafiya sənayesinin digər məmulatları; əlyazmalar, makinada yazılan mətnlər və planlar	1 217.91	0.03	2 293.13	0.09
50	İpək	790.50	0.02	4.02	0.00
51	Yun, zərif və ya qaba heyvan tükü; at tükündən iplik və parça	0.00	0.00	122.45	0.00
52	Pambıq	80 642.32	1.95	1 142.61	0.05
53	Digər bitki mənşəli toxuculuq lifləri; kağız iplik və kağız iplikdən parçalar	0.00	0.00	459.19	0.02
54	Kimyəvi saplar, kimyəvi toxuculuq materiallarından olan yastı və analoji saplar	284.04	0.01	9 483.21	0.37
55	Kimyəvi liflər	0.00	0.00	3 412.19	0.13
56	Pambıq (vata), keçə və ya fetr və toxunmamış materiallar; xüsusi iplik; ciyə (viş), kəndir, kanat və trosalar və onlardan məmulatlar	18.18	0.00	9 315.28	0.37
57	Xalçalar və digər toxunma döşəmə örtükləri	95.92	0.00	5 166.05	0.20
58	Xüsusi parçalar; taftinqli (baftalı) toxuculuq materialları; krujevalar; qobelenlər; bəzək materialları; tikmələr	31.80	0.00	1 514.22	0.06
59	Həpəndürülmüş, üzüklü, təkrarlanmış toxuculuq materialları; texniki təyinatlı toxuculuq məmulatları	0.10	0.00	1 230.20	0.05
60	Maşınla və əllə toxunma trikotaj parçalar	0.01	0.00	6 408.04	0.25
61	Maşın və ya əl toxunuşlu trikotaj geyim əşyaları və geyim ləvazimatları.	36.90	0.00	32 739.02	1.29
62	Paltar və geyim ləvazimatları, maşınla və ya əllə toxunmuş trikotajdan başqa	127.69	0.00	18 112.22	0.72
63	Digər hazır toxuculuq məmulatları; dəstlər; işlənmiş geyimlər və toxuculuq məmulatları; cır-cındır	5 261.71	0.13	10 356.52	0.41
64	Ayaqqabılar, getrlər və analoji məmulatlar; onların hissələri	69.10	0.00	14 285.91	0.56
65	Baş geyimləri və onların hissələri	0.06	0.00	718.40	0.03
66	Çətirlər, gündən qoruyucu çətirlər, çəliklər, çəlik-oturacaqlar, qırmanç, minik atları üçün qamçılar və onların hissələri	0.00	0.00	51.10	0.00
67	Emal edilmiş lələk və pərgü və onlardan hazırlanmış məmulatlar; süni çiçəklər; insan saçından məmulatlar	0.00	0.00	315.45	0.01
68	Daş, gips, sement, asbest, slyuda və analoji materialdan məmulatlar	126.93	0.00	13 046.66	0.52
69	Keramika məmulatları	55.08	0.00	21 901.37	0.87
70	Şüşə və ondan hazırlanan məmulatlar	185.16	0.00	16 502.90	0.65
71	Təbii və ya yetişdirilmiş mirvari, qiymətli və ya azqiymətli daşlar, qiymətli metallar, üzərinə qiymətli metal çəkilmiş metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar; bijuteriya; sikkələr	43 921.85	1.06	5 986.48	0.24
72	Qara metallar	18 056.43	0.44	61 136.40	2.42

A	B	1	2	3	4
73	Qara metallardan məmulatlar	4 189.05	0.10	102 407.04	4.05
74	Mis və ondan hazırlanan məmulatlar	13 062.71	0.32	5 389.95	0.21
75	Nikel və ondan hazırlanan məmulatlar	0.00	0.00	521.70	0.02
76	Alüminium və ondan hazırlanan məmulatlar	42 394.13	1.02	19 620.83	0.78
78	Qurğuşun və ondan hazırlanan məmulatlar	2 982.66	0.07	56.50	0.00
79	Sink və ondan hazırlanan məmulatlar	166.25	0.00	314.88	0.01
80	Qalay və ondan hazırlanan məmulatlar	0.00	0.00	0.15	0.00
81	Digər qiymətsiz metallar; metal keramikası; onlardan hazırlanan məmulatlar	0.14	0.00	197.21	0.01
82	Qiymətsiz metallardan alətlər, qurğular, bıçaq məmulatları, qaşıqlar və çəngəllər; onların qiymətsiz metallardan olan hissələri	1 211.74	0.03	10 080.20	0.40
83	Qiymətsiz metallardan hazırlanan digər məmulatlar	11.46	0.00	12 645.01	0.50
84	Nüvə reaktorları, qazanlar, avadanlıq və mexaniki qurğular; onların hissələri	4 767.80	0.12	416 484.29	16.46
85	Elektrik maşınları və avadanlıqları, onların hissələri; səsyazma və səsləndirmə aparaturası, televiziya təsvirlərinin və səslərinin yazılması və canlandırılması üçün aparatura, onların hissələri və ləvazimatları	2 121.15	0.05	259 562.83	10.26
86	Dəmiryol lokomotivləri və ya mühərrikli tramvay vaqonları, dəmiryol nəqliyyat vasitələri və onların hissələri; dəmiryol və ya tramvay xətləri üçün yol avadanlıqları və qurğuları, onların hissələri; mexaniki (elektromexaniki daxil olmaqla) siqnal avadanlıqlarının bütün növləri	1 235.42	0.03	5 064.88	0.20
87	Yerüstü nəqliyyat vasitələri, dəmiryolu və tramvay nəqliyyat vasitələrindən başqa, və onların hissələri və ləvazimatları	916.56	0.02	204 306.03	8.07
89	Gəmilər, qayıqlar və üzən konstruksiyalar	14.15	0.00	31 926.44	1.26
90	Optik, fotoqrafik, kinematoqrafiya, ölçü, nəzarət, ən dəqiq, tibbi və ya cərrahiyyə alətləri və aparatları; onların hissələri və ləvazimatları	1 836.21	0.04	49 661.05	1.96
91	Bütün növ saatlar və onların hissələri	28.09	0.00	3 376.45	0.13
92	Musiqi alətləri; onların hissələri və ləvazimatları	11.99	0.00	329.18	0.01
94	Mebel; yataq ləvazimatları, döşəklər, döşək əsasları, divan yastıqları və analoji doldurulma mebel ləvazimatları; başqa yerdə adı çəkilməyən və ya təsnif olunmayan lampalar və işıqlandırıcı avadanlıqlar; üzərində ad və ya ünvan yazılmış işıq tablo və lövhələri və analoji məmulatlar; yığma tikinti konstruksiyaları	1 200.53	0.03	34 532.56	1.36
95	Oyuncaqlar, oyunlar və idman inventarı; onların hissələri və ləvazimatları	42.49	0.00	7 543.69	0.30
96	Müxtəlif hazır məmulatlar	14.21	0.00	17 164.27	0.68
97	İncəsənət əsərləri, kolleksiya əşyaları və antikvariat	72.90	0.00	143.28	0.01

Əlavə 3

İxracda əsas mallar

(min ABŞ dolları)

№	XİF MN üzrə malın kodu	Malın adı	2021-ci ilin ilk 3 ayı		2021-ci ilin ilk 3 ayının ixracına nisbətən, %-lə	2021-ci ilin ilk 3 ayının qeyri- neft sektoru üzrə ixracına nisbətən, %-lə
			Miqdar	Statistik dəyər		
		İxrac - cəmi	-	4 137 852.26	100.00	-
I.	2709-2715	Neft-qaz sektoruna daxil olan mallar üzrə	-	3 636 348.88	87.88	-
	270900	Bitumlu süxurlardan alınmış xam neft və xam neft məhsulları, ton	7 047 438.98	2 664 616.28	64.40	-
	2710	Xam məhsullardan başqa, bitumlu süxurlardan alınmış neft və neft məhsulları; tərkibində neft və ya neft məhsullarının miqdarı 70 kütlə % və ya daha çox olan məhsullar, ton	225 615.16	91 234.68	2.20	-
	271121	Təbii qaz, qaz halında, min kub metr	6 165 450.44	867 067.72	20.95	-
	27131	Neft koksu, ton	98 673.98	5 920.44	0.14	-
	271320	Neft bitumu, ton	27 648.05	4 667.32	0.11	-
		Digərləri	-	2 842.44	0.08	-
II.		Neft-qaz sektoruna daxil olmayan mallar üzrə	-	501 503.38	12.12	100.00
	07-08	Meyvə-tərəvəz, ton	89 906.74	97 231.23	2.35	19.39
		ondan:				
	0702	Tomat, ton	19 516.09	21 259.52	0.51	4.24
	0802 2	Məşə fındığı, ton	4 681.18	29 051.68	0.70	5.79
	0808 10	Alma, ton	14 131.13	5 611.11	0.14	1.12
	0810 70	Xurma, ton	42 342.91	31 865.68	0.77	6.35
	081090750	Nar, ton	1 853.54	2 889.59	0.07	0.58

№	XİF MN üzrə malın kodu	Malın adı	2021-ci ilin ilk 3 ayı		2021-ci ilin ilk 3 ayının ixracına nisbətən, %-lə	2021-ci ilin ilk 3 ayının qeyri- neft sektoru üzrə ixracına nisbətən, %-lə
			Miqdar	Statistik dəyər		
	0902	Çay, ton	265.68	2 019.81	0.05	0.40
	15	Bitki və heyvan mənşəli piylər və yağlar, ton	7 163.69	8 414.37	0.20	1.68
	1701	Şəkər, ton	17 929.26	9 027.05	0.22	1.80
	20	Tərəvəz və meyvələrin emal məhsulları, ton	4 999.63	5 913.15	0.14	1.18
	22	Alkoqollu və alkoqolsuz içkilər və sirkə, min ABŞ dolları	-	3 413.70	0.08	0.68
	2523	Sement, hazır və ya klinker formasında, ton	105 401.64	3 567.74	0.09	0.71
	2716	Elektrik enerjisi, min kVt/saat	406 248.93	16 147.46	0.39	3.22
	28-38	Kimya sənayesi məhsulları, ton	22 427.84	8 968.35	0.22	1.79
		ondan:				
	2905 11	metanol (metil spirti), ton	0.00	0.00	-	-
	3102	azot gübrəsi, ton	10 789.60	1 726.34	0.04	0.34
	39	Plastmassa və onlardan hazırlanan məmulatlar, ton	117 226.73	90 238.29	2.18	17.99
		ondan:				
	3901	polietilen, ilkin formalarda, ton	33 746.75	35 142.44	0.85	7.01
	390210	polipropilen, ilkin formalarda, ton	23 987.70	26 790.99	0.65	5.34
	390230	propilenin sopolimerləri, ilkin formalarda, ton	5 572.00	7 845.19	0.19	1.56
	5201-5203	Pambıq lifi, ton	46 804.09	68 959.03	1.67	13.75
	5204-5207	Pambıq iplik, ton	4 010.03	10 259.17	0.25	2.05
	72-73	Qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, ton	36 513.34	22 245.48	0.54	4.44
	76	Alüminium və ondan hazırlanan məmulatlar, ton	17 884.17	42 394.13	1.02	8.45
		Digərləri	-	112 704.42	2.72	22.47

Əlavə 3.1

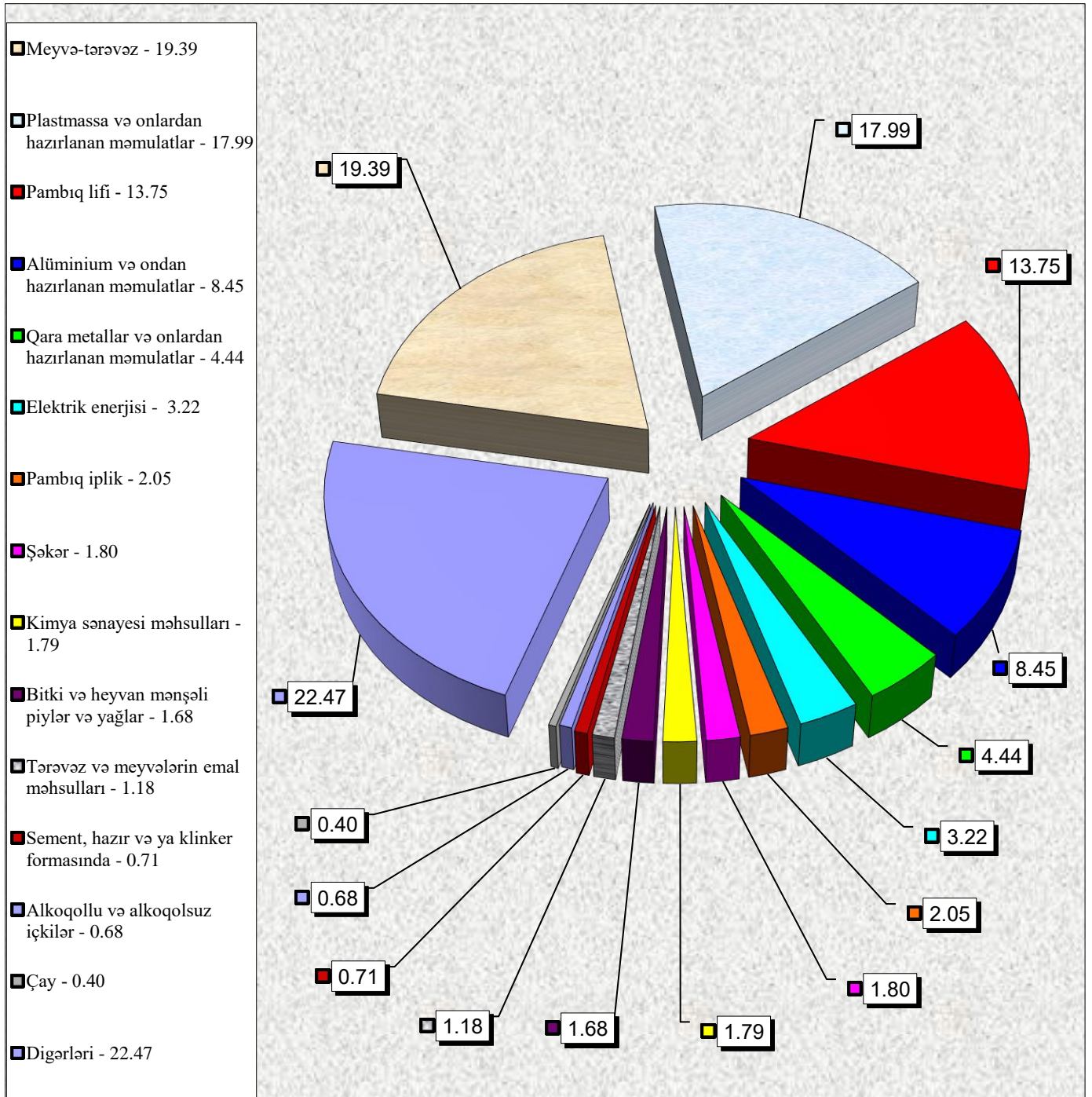
Xam neft və təbii qazın ixrac olunduğu ölkələr *

(min ABŞ dolları)

XİF MN üzrə malın kodu	Malın adı	Ölkələr	Miqdar	Statistik dəyər
2709 00	Bitumlu süxurlardan alınmış xam neft və xam neft məhsulları, ton	Cəmi	7 047 438.98	2 664 616.28
		İtaliya	3 630 329.40	1 358 153.34
		Hindistan	845 590.52	346 185.84
		İspaniya	517 887.60	179 876.63
		İsrail	305 699.37	124 942.82
		Portuqaliya	312 238.47	123 689.47
		Ukrayna	339 389.10	111 480.59
		Çin	277 516.67	102 592.36
		Böyük Britaniya	180 697.99	81 134.71
		Belarus	181 551.25	76 241.21
		Xorvatiya	187 115.67	61 850.91
		Almaniya	91 823.81	37 383.31
		Rumıniya	84 725.08	30 584.11
		Avstraliya	54 975.82	20 884.24
		Tunis	29 783.94	6 786.90
		Türkiyə	7 948.39	2 774.20
		Rusiya	165.91	55.62
2711 21	Təbii qaz, qaz halında, min kub metr	Cəmi	6 165 450.44	867 067.72
		Türkiyə	4 118 611.23	548 955.64
		Gürcüstan	1 494 258.33	203 954.30
		İtaliya	435 014.35	89 911.14
		Yunanıstan	57 848.05	16 212.32
		Bolqarıstan	59 718.48	8 034.33

* - hesabat dövründə gömrük orqanlarında rəsmiləşdirilməsi başa çatdırılmış ixrac olunan xam neft və təbii qazın dəyərinə dair məlumatlar nəzərə alınmışdır

Əlavə 3-də göstərilmiş qeyri-neft məhsullarının ixracında əsas malların faizlə xüsusi çəkisi

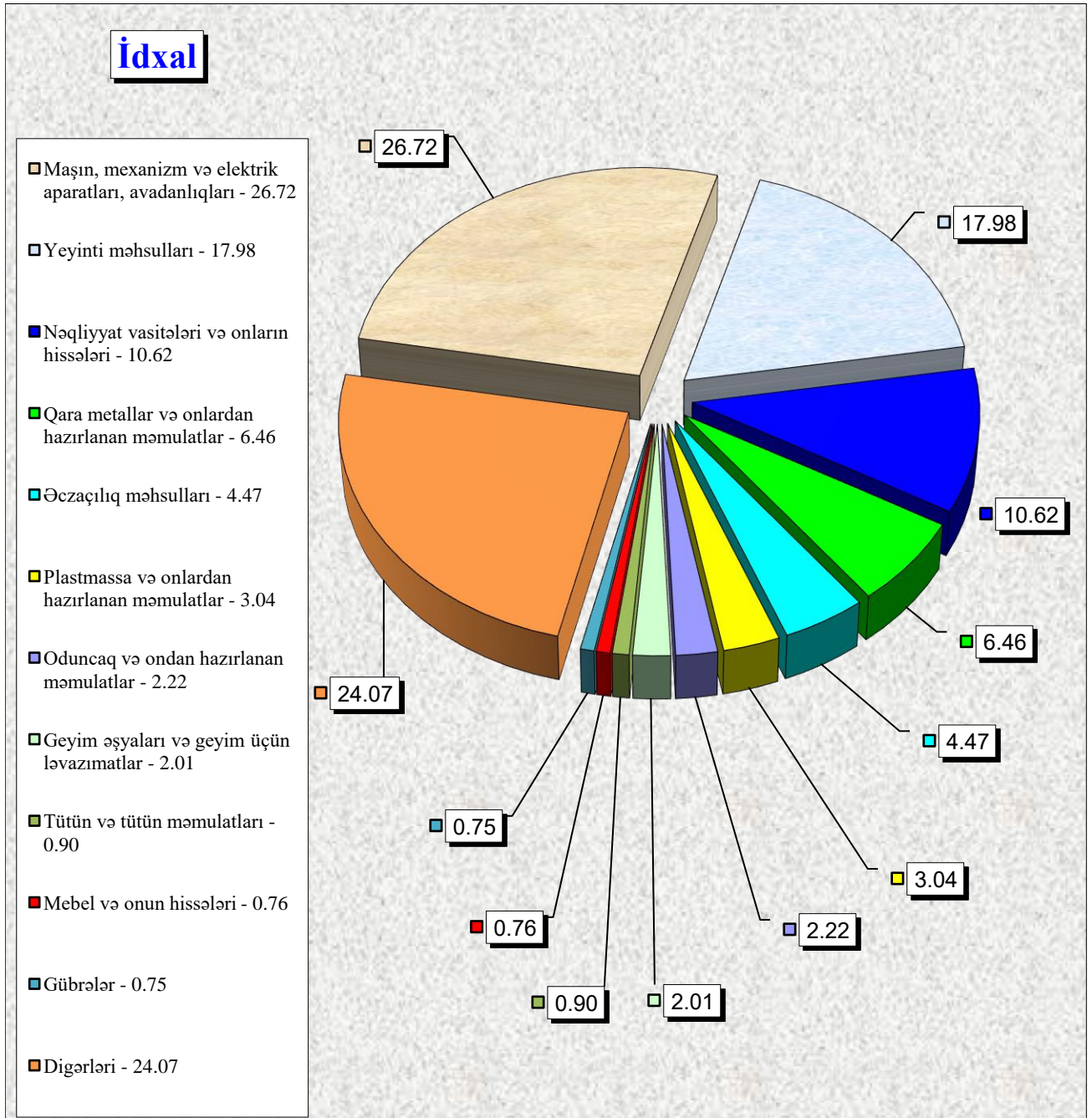
Əlavə 4

İdxalda əsas mallar

(min ABŞ dolları)

XİF MN üzrə malın kodu	Malın adı	2021-ci ilin ilk 3 ayı		2021-ci ilin ilk 3 ayının idxalına nisbətən %-lə
		Miqdar	Statistik dəyər	
	İdxal - cəmi	-	2 530 449.97	100.00
02-04, 07-11, 1201-1208, 15-22	Yeyinti məhsulları, min ABŞ dolları	-	454 987.05	17.98
	ondan:			
02	Ət, ton	8 794.07	14 947.02	0.59
0401-0402	Süd, ton	1 918.80	2 808.60	0.11
0405	Kərə yağı və süddən hazırlanmış digər yağlar, ton	4 158.04	20 081.92	0.79
07-08	Meyvə-tərəvəz, ton	132 180.76	72 463.99	2.86
0902	Çay, ton	3 213.62	12 659.40	0.50
1001	Buğda, ton	187 944.55	47 749.87	1.89
1003	Arpa, ton	11 264.69	2 390.00	0.09
1005	Qarğıdalı, ton	18 431.46	5 455.34	0.22
1006	Düyü, ton	15 558.69	10 726.53	0.42
15	Bitki və heyvan mənşəli piylər və yağlar, ton	47 995.35	62 856.93	2.48
24	Tütün və tütün məmulatları, min ABŞ dolları	-	22 828.34	0.90
30	Əczaçılıq məhsulları, ton	6 452.55	113 198.78	4.47
31	Gübrələr, ton	77 285.57	18 991.69	0.75
39	Plastmassa və onlardan hazırlanan məmulatlar, ton	39 737.73	76 956.86	3.04
44	Oduncaq və ondan hazırlanan məmulatlar, min ABŞ dolları	-	56 067.44	2.22
61-62	Geyim əşyaları və geyim üçün ləvazimatlar, min ABŞ dolları	-	50 851.25	2.01
72-73	Qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, ton	125 291.82	163 543.44	6.46
84-85	Maşın, mexanizm, elektrik aparatları, avadanlıqlar və onların hissələri, min ABŞ dolları	-	676 047.12	26.72
86-89	Nəqliyyat vasitələri və onların hissələri, min ABŞ dolları	-	268 664.99	10.62
9401-9403	Mebel və onun hissələri, min ABŞ dolları	-	19 172.14	0.76
	Digərləri	-	609 140.88	24.07

Əlavə 4-də göstərilmiş idxal əməliyyatlarında əsas malların xüsusi çəkisi, faizlə

Ölkələr üzrə ixrac və idxal

Ölkələrin adı	İxrac		İdxal	
	Min ABŞ dolları ilə	Ümumi ixraca nisbətən %-lə	Min ABŞ dolları ilə	Ümumi idxala nisbətən %-lə
A	2	4	6	8
Cəmi	4 137 852.26	100.00	2 530 449.97	100.00
o cümlədən:				
MDB ölkələri üzrə cəmi	358 541.38	8.66	609 277.08	24.08
Belarus	79 129.60	1.91	26 422.15	1.04
Qazaxıstan	4 803.72	0.12	12 878.67	0.51
Qırğızıstan	644.30	0.02	1 586.14	0.06
Moldova	88.90	0.00	1 002.02	0.04
Özbəkistan	3 327.17	0.08	16 719.56	0.66
Rusiya	135 330.85	3.27	449 885.05	17.78
Tacikistan	2 822.29	0.07	44.47	0.00
Türkmənistan	9 834.60	0.24	892.84	0.04
Ukrayna	122 559.97	2.96	99 846.17	3.95
Avropa İttifaqı ölkələri üzrə cəmi	1 963 032.59	47.44	483 416.74	19.10
Almaniya	44 108.39	1.07	185 028.10	7.31
Avstriya	1 287.17	0.03	10 788.71	0.43
Belçika	9 148.86	0.22	12 459.48	0.49
Bolqarıstan	8 320.50	0.20	4 208.26	0.17
Çexiya	1 259.49	0.03	9 371.84	0.37
Danimarka	107.28	0.00	7 347.72	0.29
Estoniya	338.27	0.01	1 073.23	0.04
Finlandiya	74.02	0.00	6 024.85	0.24
Fransa	608.02	0.01	34 976.20	1.38
Xorvatiya	61 859.01	1.49	459.57	0.02
İrlandiya	16.15	0.00	3 663.88	0.14
İspaniya	182 127.36	4.40	16 103.57	0.64

A	2	4	6	8
İsveç	397.35	0.01	6 108.47	0.24
İtaliya	1 469 666.83	35.52	80 621.59	3.19
Kıpr	0.00	0.00	494.64	0.02
Latviya	1 164.31	0.03	3 839.48	0.15
Litva	1 730.49	0.04	5 873.15	0.23
Lüksemburq	783.40	0.02	817.18	0.03
Macarıstan	72.58	0.00	8 573.94	0.34
Malta	17.73	0.00	87.90	0.00
Niderland	2 586.74	0.06	25 803.76	1.02
Polşa	1 213.08	0.03	31 677.58	1.25
Portuqaliya	123 833.81	2.99	3 101.97	0.12
Rumıniya	36 056.66	0.87	9 672.81	0.38
Slovakiya	0.00	0.00	7 512.61	0.30
Sloveniya	0.00	0.00	4 988.29	0.20
Yunanıstan	16 255.10	0.39	2 737.96	0.11
Dıgər ölkələr üzrə cəmi	1 816 278.29	43.90	1 437 756.15	56.82
Albaniya	100.00	0.00	160.36	0.01
Amerika Birləşmiş Ştatları	18 315.46	0.44	116 823.79	4.62
Amerika Samoası	0.00	0.00	1.12	0.00
Andorra	0.00	0.00	0.68	0.00
Anqola	52.82	0.00	0.00	0.00
Argentina	0.00	0.00	10 671.71	0.42
Avstraliya	21 023.99	0.51	26 192.67	1.04
Banqladəş	0.00	0.00	1 563.93	0.06
Bəhreyn	0.00	0.00	194.94	0.01
Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri	3 901.79	0.09	4 397.15	0.17
Tanzaniya	0.00	0.00	1.46	0.00
Boliviya	0.00	0.00	1.27	0.00
Bosniya və Herseqovina	0.00	0.00	338.81	0.01
Böyük Britaniya	85 962.11	2.08	76 254.32	3.01
Braziliya	1 840.76	0.04	39 687.70	1.57
Bruney-Darüssalam	32.42	0.00	0.00	0.00
Burkina-Faso	0.00	0.00	0.05	0.00
Butan	0.00	0.00	30.75	0.00

A	2	4	6	8
Cənubi Afrika Respublikası	0.00	0.00	665.59	0.03
Cənubi Sudan	0.00	0.00	52.89	0.00
Çili	0.00	0.00	776.55	0.03
Çin	115 784.28	2.80	312 484.81	12.35
Çinin xüs. inz. r-nu Honkonq	1 296.61	0.03	178.79	0.01
Dominikan Respublikası	0.00	0.00	0.68	0.00
Ekvador	12.71	0.00	11 556.57	0.46
Eritreya	0.00	0.00	0.81	0.00
Əfqanıstan	489.04	0.01	0.00	0.00
Əlcəzair	6.90	0.00	459.16	0.02
Farer adaları	0.00	0.00	50.26	0.00
Filippinlər	3.20	0.00	609.23	0.02
Gürcüstan	261 394.87	6.32	19 115.11	0.76
Haiti	0.00	0.00	0.11	0.00
Həbəşistan	0.00	0.00	11.37	0.00
Hindistan	349 412.87	8.44	36 791.26	1.45
Honduras	0.00	0.00	8.73	0.00
İndoneziya	7.18	0.00	15 659.85	0.62
İordaniya	80.29	0.00	831.20	0.03
İraq	3 353.48	0.08	195.14	0.01
İran İslam Respublikası	5 276.06	0.13	95 999.19	3.79
İslandiya	0.00	0.00	540.03	0.02
İsrail	125 141.85	3.02	6 433.69	0.25
İsveçrə	44 667.16	1.08	18 798.16	0.74
Fələstin	25.91	0.00	228.95	0.01
Kamboca	0.00	0.00	400.56	0.02
Kamerun	0.01	0.00	4.09	0.00
Kanada	172.48	0.00	2 377.79	0.09
Kayman adaları	0.00	0.00	127.53	0.01
Şimali Makedoniya Respublikası	0.00	0.00	144.98	0.01
Keniya	0.00	0.00	332.94	0.01
Kolumbiya	0.00	0.00	246.00	0.01
Koreya (KXDR)	0.00	0.00	20.66	0.00
Koreya Respublikası	0.95	0.00	46 256.67	1.83

A	2	4	6	8
Kosta-Rika	0.00	0.00	500.99	0.02
Kot-divuar	86.91	0.00	25.70	0.00
Küveyt	1.18	0.00	24.90	0.00
Qana	33.21	0.00	3.22	0.00
Qəmər adaları	0.00	0.00	20.60	0.00
Qətər	155.72	0.00	0.00	0.00
Qvatemala	0.00	0.00	75.54	0.00
Laos (LXDR)	0.00	0.00	47.28	0.00
Lixtenşteyn	0.00	0.00	2.07	0.00
Livan	84.81	0.00	121.13	0.00
Liviya	13 533.16	0.33	0.00	0.00
Madaqaskar	0.00	0.00	94.81	0.00
Malavi	0.00	0.00	37.11	0.00
Malayziya	221.32	0.01	17 442.94	0.69
Mali	0.00	0.00	0.03	0.00
Mavriki	0.00	0.00	81.53	0.00
Mavritaniya	0.00	0.00	2.26	0.00
Meksika	0.42	0.00	13 354.29	0.53
Mərakeş	0.00	0.00	1 100.42	0.04
Misir	65.69	0.00	2 623.36	0.10
Monako	0.00	0.00	25.36	0.00
Monqolustan	9.52	0.00	0.09	0.00
Monteneqro	0.60	0.00	0.00	0.00
Mozambik	0.72	0.00	0.00	0.00
Myanma	82.70	0.00	268.58	0.01
Namibiya	0.00	0.00	3.31	0.00
Nepal	0.00	0.00	37.61	0.00
Nigeriya	0.08	0.00	1.07	0.00
Nikaraqua	0.00	0.00	1.86	0.00
Norveç	29.89	0.00	34 484.18	1.36
Oman	4.14	0.00	21.05	0.00
Pakistan	152.07	0.00	2 956.46	0.12
Panama	0.00	0.00	0.69	0.00
Paraqvay	0.00	0.00	145.16	0.01

A	2	4	6	8
Peru	0.00	0.00	248.33	0.01
Pitkern (Britaniya)	0.00	0.00	0.07	0.00
Puerto-Riko (ABŞ)	0.00	0.00	11.38	0.00
Ruanda	0.00	0.00	3.30	0.00
Salvador	0.00	0.00	5.43	0.00
San-Marino	0.00	0.00	64.15	0.00
Seneqal	1.08	0.00	0.19	0.00
Serbiya	663.39	0.02	2 654.67	0.10
Səudiyyə Ərəbistanı	294.57	0.01	3 647.08	0.14
Sinqapur	16.50	0.00	5 310.43	0.21
Sudan	0.00	0.00	0.40	0.00
Suriya Ərəb Respublikası	0.00	0.00	254.93	0.01
Svazilend	0.00	0.00	0.32	0.00
Syerra-Leone	0.00	0.00	0.11	0.00
Svalbard (Şpisbergen və Yan-Mayen)	0.00	0.00	0.07	0.00
Şri-Lanka	0.00	0.00	10 523.16	0.42
Tailand	9.10	0.00	11 614.21	0.46
Tayvan (Çinin əyaləti)	17.27	0.00	4 391.31	0.17
Tokelau (Yeni Zelanda)	0.00	0.00	6.09	0.00
Trinidad və Tobaqo	86.87	0.00	0.00	0.00
Tunis	18 554.96	0.45	856.72	0.03
Türkiyə	739 386.10	17.87	378 886.32	14.97
Uqanda	0.00	0.00	0.06	0.00
Uruqvay	0.00	0.00	24.65	0.00
Vanuatu	0.00	0.00	5.05	0.00
Vyetnam	72.00	0.00	30 895.18	1.22
Yamayka	0.00	0.00	10 679.62	0.42
Yaponiya	4 221.42	0.10	45 507.00	1.80
Yeni Zelanda	64.77	0.00	10 982.20	0.43
Yəmən	72.90	0.00	0.00	0.00
Zambiya	0.00	0.00	0.03	0.00

Əlavə 5.1

Ticarət dövriyyəsində əsas ölkələr

Ölkələrin adı	Min ABŞ dolları	Ümumi dövriyyəyə nisbətən %-lə
Cəmi	6 668 302.23	100.00
o cümlədən:		
İtaliya	1 550 288.42	23.25
Türkiyə	1 118 272.43	16.77
Rusiya	585 215.90	8.78
Çin	428 269.09	6.42
Hindistan	386 204.13	5.79
Gürcüstan	280 509.98	4.21
Almaniya	229 136.49	3.44
Ukrayna	222 406.14	3.34
İspaniya	198 230.93	2.97
Böyük Britaniya	162 216.43	2.43
Amerika Birləşmiş Ştatları	135 139.25	2.03
İsrail	131 575.54	1.97
Portuqaliya	126 935.77	1.90
Belarus	105 551.75	1.58
İran İslam Respublikası	101 275.26	1.52
Digər ölkələr	6 668 302.23	13.60

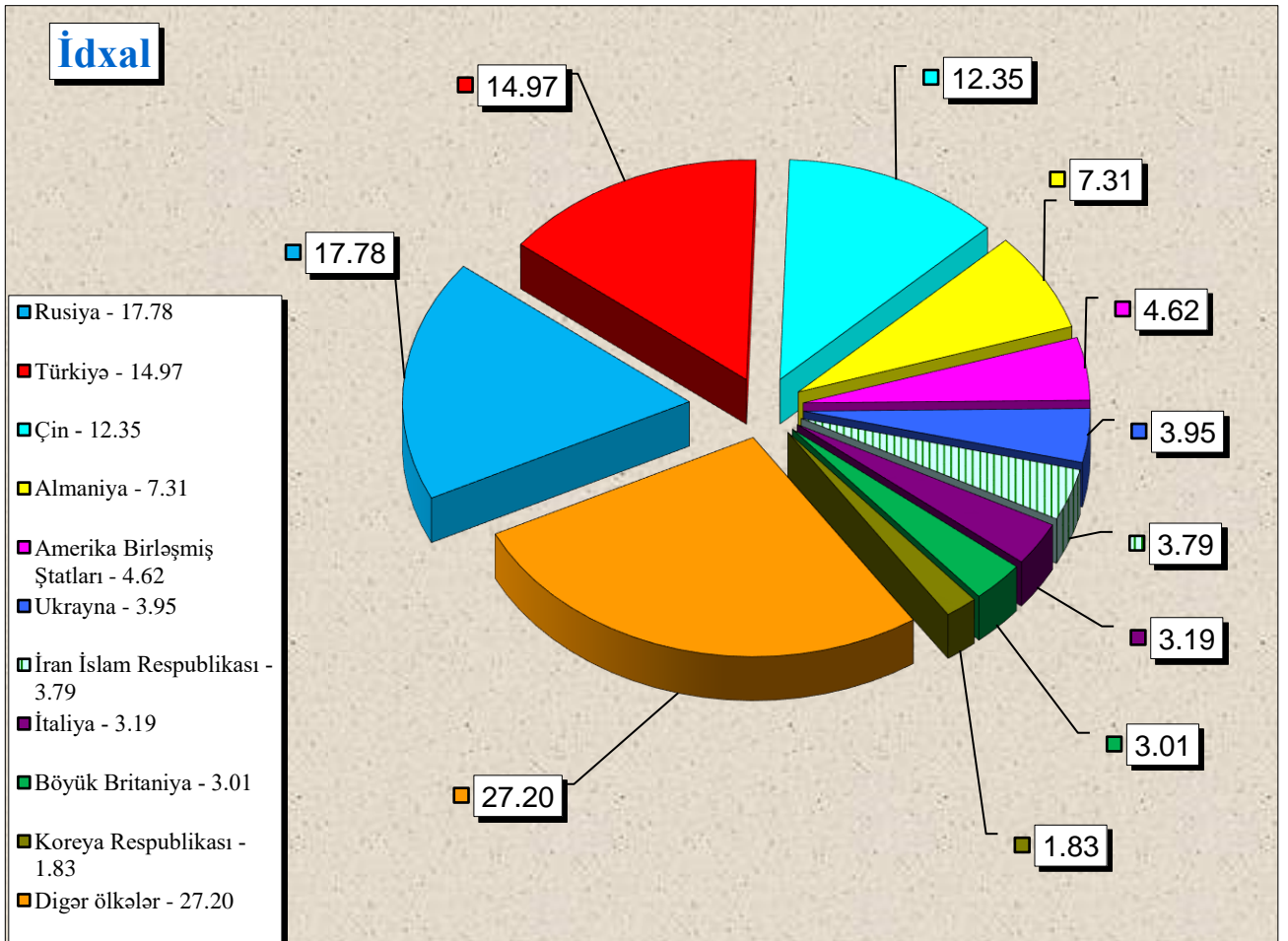
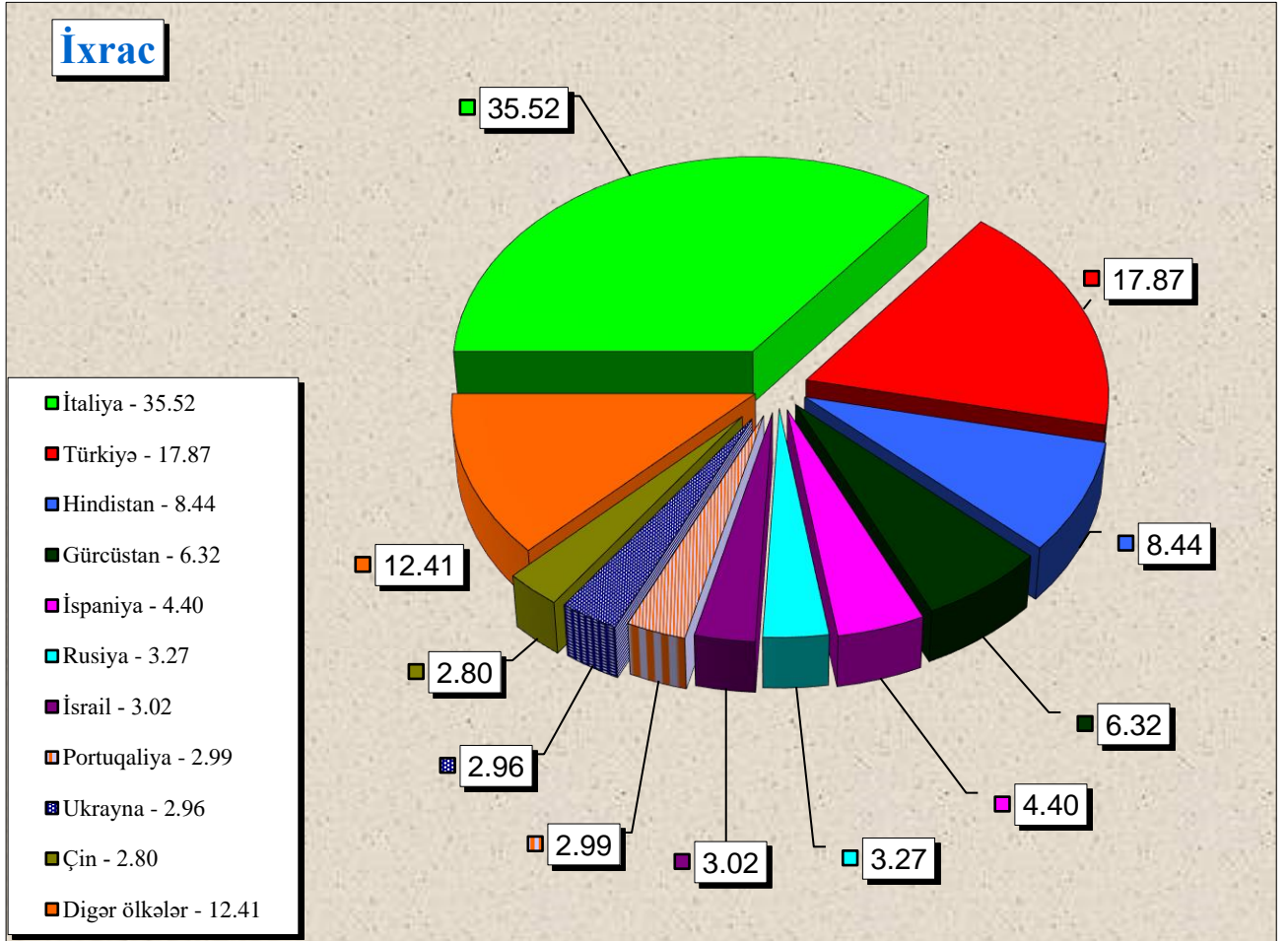
İxracda əsas ölkələr

Ölkələrin adı	Min ABŞ dolları	Ümumi ixracda nisbətən %-lə
Cəmi	4 137 852.26	100.00
o cümlədən:		
İtaliya	1 469 666.83	35.52
Türkiyə	739 386.10	17.87
Hindistan	349 412.87	8.44
Gürcüstan	261 394.87	6.32
İspaniya	182 127.36	4.40
Rusiya	135 330.85	3.27
İsrail	125 141.85	3.02
Portuqaliya	123 833.81	2.99
Ukrayna	122 559.97	2.96
Çin	115 784.28	2.80
Böyük Britaniya	85 962.11	2.08
Belarus	79 129.60	1.91
Xorvatiya	61 859.01	1.49
İsveçrə	44 667.16	1.08
Almaniya	44 108.39	1.07
Digər ölkələr	4 137 852.26	4.78

İdxalda əsas ölkələr

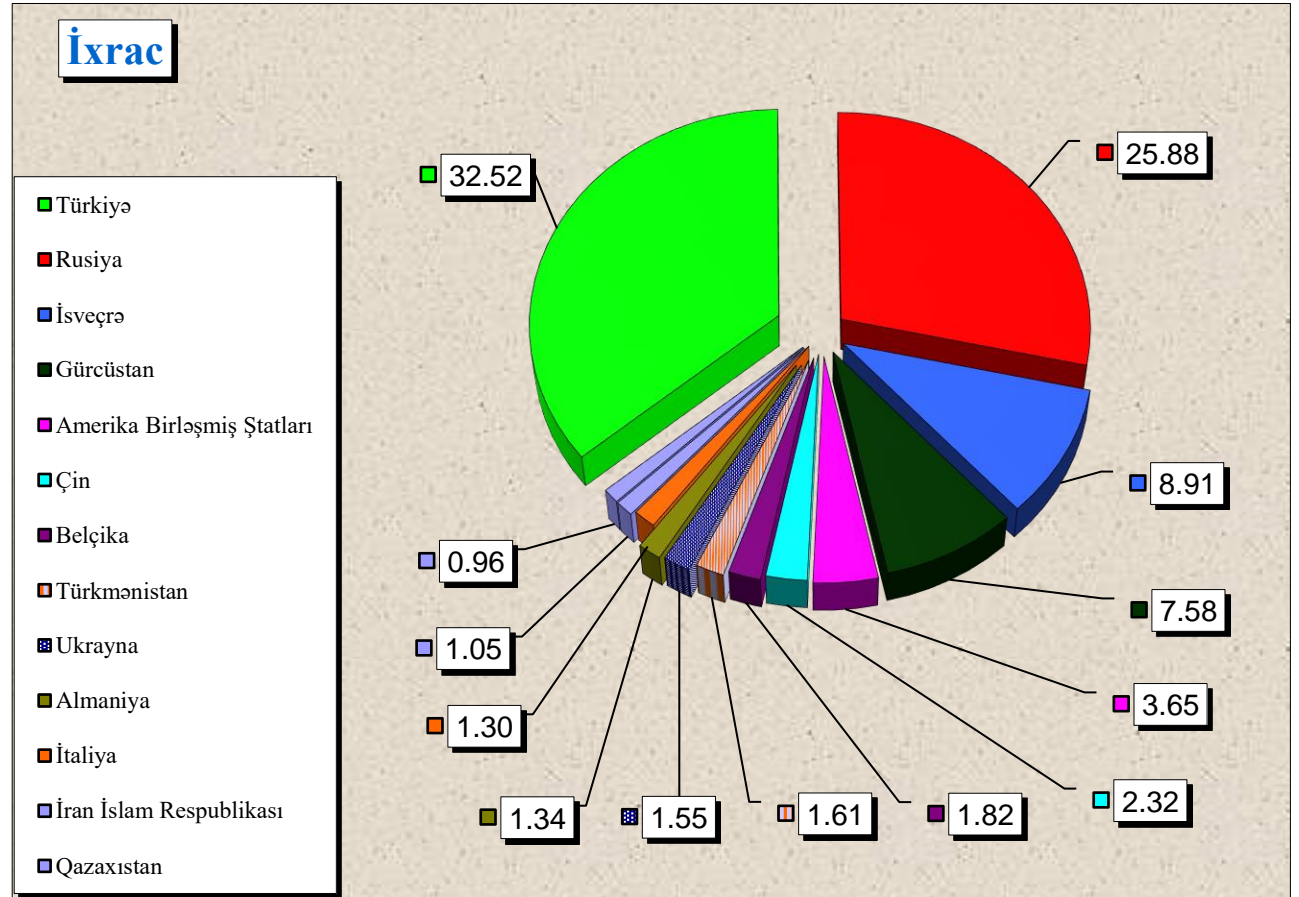
Ölkələrin adı	Min ABŞ dolları	Ümumi idxala nisbətən %-lə
Cəmi	2 530 449.97	100.00
o cümlədən:		
Rusiya	449 885.05	17.78
Türkiyə	378 886.32	14.97
Çin	312 484.81	12.35
Almaniya	185 028.10	7.31
Amerika Birləşmiş Ştatları	116 823.79	4.62
Ukrayna	99 846.17	3.95
İran İslam Respublikası	95 999.19	3.79
İtaliya	80 621.59	3.19
Böyük Britaniya	76 254.32	3.01
Koreya Respublikası	46 256.67	1.83
Yaponiya	45 507.00	1.80
Braziliya	39 687.70	1.57
Hindistan	36 791.26	1.45
Fransa	34 976.20	1.38
Norveç	34 484.18	1.36
Digər ölkələr	2 530 449.97	19.64

Əlavə 5.1-də göstərilmiş ixrac və idxal əməliyyatlarında əsas ölkələrin faizlə xüsusi çəkisi

Qeyri-neft məhsullarının ixrac olunduğu əsas ölkələr

Ölkələrin adı	Min ABŞ dolları	Ümumi ixrac nisbətən %-lə
Cəmi	501 503.38	100.00
o cümlədən:		
Türkiyə	163 074.21	32.52
Rusiya	129 802.46	25.88
İsveçrə	44 667.16	8.91
Gürcüstan	38 018.82	7.58
Amerika Birləşmiş Ştatları	18 315.46	3.65
Çin	11 653.82	2.32
Belçika	9 148.86	1.82
Türkmənistan	8 066.78	1.61
Ukrayna	7 755.57	1.55
Almaniya	6 725.08	1.34
İtaliya	6 524.88	1.30
İran İslam Respublikası	5 276.06	1.05
Qazaxıstan	4 803.72	0.96
Digər ölkələr	47 670.50	9.51

**İxrac və idxalda keçirilən yüklərin daşınma vasitələri üzrə
miqdarı (netto çəki ilə) və dəyəri**

N/v kodu	Daşınma vasitələri	İxrac		İdxal		Cəmi	
		Netto çəki (ton)	Statistik dəyər (min ABŞ dolları)	Netto çəki (ton)	Statistik dəyər (min ABŞ dolları)	Netto çəki (ton)	Statistik dəyər (min ABŞ dolları)
10	Dəniz nəqliyyatı vasitələri	26 705.89	12 527.94	58 969.59	89 055.17	85 675.48	101 583.11
20	Dəmiryolu nəqliyyatı vasitələri	571 318.37	169 191.03	926 893.60	455 097.42	1 498 211.98	624 288.45
30	Avtomobil nəqliyyatı vasitələri	356 749.14	347 769.09	634 309.04	1 615 456.95	991 058.18	1 963 226.04
40	Hava nəqliyyatı vasitələri	242.18	49 120.49	2 232.17	278 021.69	2 474.35	327 142.18
50	Poçt göndərişi	3.93	867.14	68.62	18 518.13	72.55	19 385.27
70	Stasionar nəqliyyat vasitələri	11 657 724.31	3 557 490.81	136 369.91	8 269.71	11 794 094.22	3 565 760.52
90	Özü hərəkət edən vasitələr	323.77	885.76	5 830.80	66 030.90	6 154.57	66 916.65
	Yekun:	12 613 067.59	4 137 852.26	1 764 673.73	2 530 449.97	14 377 741.32	6 668 302.23

Qısa metodoloji izahat

“Azərbaycan Respublikası xarici ticarətinin gömrük statistikasi”na Azərbaycan Respublikasının digər ölkələrlə xarici ticarət əlaqələrinə dair məlumatlar daxil edilmişdir. Verilən göstəricilər ixrac və idxal olunan malların ölkə sərhədindən keçirilən zaman xarici iqtisadi fəaliyyət iştirakçıları tərəfindən tərtib olunan gömrük bəyannamələri əsasında Dövlət Gömrük Komitəsinin Vahid Avtomatlaşdırılmış İdarəetmə Sistemindən (VAİS) alınmışdır.

Xarici ticarət əlaqələrinə dair aşağıdakı göstəricilər daxil edilmişdir:

- büdcə daxilolmaları haqqında məlumat;
- xarici iqtisadi fəaliyyət iştirakçıları haqqında məlumat;
- ticarət əməliyyatlarının həcmi haqqında məlumat;
- idxal-ixrac əməliyyatlarının həcmnin ölkə qrupları (Müstəqil Dövlətlər Birliyi, Avropa İttifaqı), ölkələr, mal qrupları (Xarici İqtisadi Fəaliyyətin Mal Nomenklaturasının 2 rəqəmli kodları üzrə), əsas mallar, mülkiyyət növləri, sövdələşmə xarakterləri, daşınma vasitələri üzrə bölgüsü;
- gömrük hüquqpozmalarına qarşı mübarizə haqqında məlumat;

İdxal-ixrac əməliyyatlarının həcmnin dəyəri ABŞ dolları ilə verilmişdir.

Göstəricilər “Azərbaycan Respublikası Xarici Ticarətinin Gömrük Statistikasının Metodologiyası”na əsasən hazırlanmışdır. Xarici ticarətin gömrük statistikasının aparılması üçün ilkin məlumatlar malların gömrük rəsmiləşdirilməsində təqdim olunan gömrük bəyannamələrində göstərilən məlumatlar sayılır.

Azərbaycan Respublikası xarici ticarətinin gömrük statistikasi ümumi ticarət uçot sistemi əsasında aparılır.

Azərbaycan Respublikasının idxalına aşağıdakı mallar daxil edilir:

- sərbəst dövriyyə üçün buraxılış gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- təkrar idxal gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- daxildə emal xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- xaricdə emal xüsusi gömrük prosedurunun müddəti başa çatdıqdan sonra gətirilən mallar;
- ölkə ərazisinə gətirilib gömrük anbarı və sərbəst zona xüsusi gömrük prosedurları altında yerləşdirilən mallar;
- son istifadə xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- ölkə ərazisinə gətirilib dövlətin xeyrinə imtina edilən mallar;

Azərbaycan Respublikasının ixracına aşağıdakı mallar daxil edilir:

- ixrac gömrük proseduruna müvafiq olaraq göndərilən mallar;
- təkrar ixrac gömrük proseduruna müvafiq olaraq göndərilən mallar;
- daxildə emal edildikdən sonra göndərilən mallar;
- xaricdə emal xüsusi gömrük proseduruna müvafiq olaraq göndərilən mallar;
- gömrük anbarı və sərbəst zona xüsusi gömrük prosedurları altında yerləşdirilməsi başa çatandan sonra göndərilən mallar;
- son istifadə xüsusi gömrük prosedurunun müddəti bitdikdən sonra göndərilən mallar.

Gömrük statistikasının ümumi ticarət uçot sistemində aşağıdakı mallar nəzərə alınmır:

- ölkə ərazisindən tranzit keçən mallar;
- müvəqqəti gətirilən (aparılan) mallar;
- müvəqqəti saxlanc xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- gömrük anbarı, sərbəst zonada yerləşdirilən və ölkənin gömrük ərazisindən aparılmaq üçün nəzərdə tutulan daxili mallar;
- ölkənin ərazisində məhv edilən xarici mallar;
- səfirlik, konsulluq, beynəlxalq təşkilatların yanındakı nümayəndəliklərin və ölkənin xaricdə yerləşən digər rəsmi nümayəndəliklərinin fəaliyyətinin təmin edilməsi üçün ölkənin gömrük ərazisindən aparılan mallar;

- xarici ölkələrin səfirlik, konsulluq və digər rəsmi nümayəndəliklərinin, beynəlxalq təşkilatların nümayəndəliklərinin fəaliyyətinin təmin edilməsi üçün ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən mallar;
- xaricdə dislokasiya olunan hərbi hissələr üçün keçirilən mallar;
- xarici dövlətin ərazisindən keçməklə gömrük orqanları arasında daşınan daxili mallar;
- təbii fəlakət və digər fəvqəladə vəziyyətlərin nəticələrini aradan qaldırmaq, qəza-xilas etmə tədbirlərini həyata keçirmək, o cümlədən zərərçəkmişlərə paylamaq və onlara yardım etmək məqsədilə keçirilən və sonradan qaytarılması nəzərdə tutulan mallar.

Malların gömrük sərhədindən keçirilmə xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq onların gömrük statistikasında nəzərə alınıb-alınmaması müəyyən edilir.

Aşağıdakı mallar gömrük statistikasına daxil edilir:

- qeyri-monetar qızıl, ödəmə vasitəsi kimi olmayan qiymətli metallar;
- tədavüldə olmayan banknotlar, qiymətli kağızlar və sikkələr;
- barter müqavilələri vasitəsilə sərhəddən keçirilən mallar;
- alqı-satqısı dövlət hesabları vasitəsi ilə həyata keçirilən mülki və hərbi təyinatlı mallar;
- humanitar və texniki yardım;
- hədiyyə və bəxşislər;
- hərbi təyinatlı mallar;
- konsiqnasiya müqavilələri üzrə keçirilən mallar;
- xarici investisiyalı müəssisələrin nizamnamə fondu kimi gətirdiyi və öz istehsalı olaraq apardığı mallar;
- məlumat və proqram təminatı vasitələri;
- geriye qaytarılan mallar;
- şirkətin və müəssisələrin öz filialları və ya bölmələri arasında apardığı əməliyyatlar nəticəsində sərhəddən keçirilən mallar;
- ölkə limanlarında xarici ölkəyə məxsus gəmilərdən boşaldılan və ya Azərbaycana məxsus gəmilərin açıq dənizdə digər ölkəyə məxsus gəmilərdən əldə etdiyi balıq və digər dəniz məhsulları, dənizin dibindən çıxarılan minerallar;
- bunker yanacağı, ballast, ərzaq ehtiyatı və digər materiallar aşağıdakı hallarda nəzərə alınır:
  - Azərbaycan Respublikasının ərazisində xarici ölkəyə məxsus dəniz və çay gəmiləri, uçan aparatlara satıldıqda;
  - Azərbaycan Respublikasının ərazisində ölkənin dəniz və çay gəmiləri, uçan aparatlarının xarici ölkəyə məxsus dəniz və çay gəmiləri, uçan aparatlarından alındıqda və ya ölkə limanlarında xarici ölkəyə məxsus dəniz və çay gəmiləri, uçan aparatlarından boşaldıqda;
- poçtla və ya kuryer xidməti ilə göndərilən mallar (əgər malın həcmi və ya dəyəri qanunla müəyyən olunmuş həddən çox olarsa);
- işləyən qeyri-rezidentlər də daxil olmaqla, bütün kateqoriyalardan olan şəxslərin qanunla müəyyən edilmiş statistik müşahidə həddi normasından artıq keçirdiyi mallar;
- emal üçün və ya emal edildikdən sonra (hazır məhsul) keçirilən mallar;
- rüsumsuz ticarət mağazalarına göndərilən daxili mallar;
- təbii fəlakət və digər fəvqəladə vəziyyətlərin nəticələrini aradan qaldırmaq, qəza-xilas etmə tədbirlərini həyata keçirmək, o cümlədən zərərçəkmişlərə paylamaq və onlara yardım etmək məqsədilə keçirilən və sonradan qaytarılması nəzərdə tutulmayan mallar.

Aşağıdakı mallar gömrük statistikasına daxil edilmir:

- miqdarı və ya dəyəri statistik müşahidə həddini aşmayan mallar;
- ölkə ərazisindən tranzit keçən və ya ölkə ərazisində yalnız boşaldılıb yüklənən mallar;
- müvəqqəti aparılan və ya gətirilən mallar;

- monetar qızıl, tədavüldə olan milli və xarici valyuta (numizmatika məqsədləri üçün istifadə edilənlərdən başqa), qiymətli kağızlar;
- mülkiyyət hüquqları rezidentdən qeyri-rezidentə sərhədi keçirilmədən verilən qeyri-maliyyə aktivləri;
- kommersiya əməliyyatları predmeti olmayan mallar:
  - fiziki şəxslər tərəfindən şəxsi istifadə üçün keçirilən, miqdarı və dəyəri qanunla müəyyən olunmuş həddən çox olmayan mallar;
  - abunəçilərə göndərilən qəzet və jurnallar, digər dövri nəşrlər;
  - xarici dövlətlərin diplomatik və digər nümayəndəliklərinin (səfirlik, konsulluq, elmi təşkilatlar və ya hərbi bazalar), həmçinin ölkə ərazisində yerləşən beynəlxalq təşkilatların keçirdikləri mallar;
  - konkret müştərinin ehtiyacları üçün hazırlanmış proqram təminatı və ya identifikasiya oluna bilən istənilən tip orijinal əsər yazılmış məlumat daşıyıcıları;
- beynəlxalq daşımaları həyata keçirən nəqliyyat vasitələri;
- beynəlxalq daşımaları həyata keçirən nəqliyyat vasitələrinin normal istismarı üçün nəzərdə tutulan texniki təchizat vasitələri, yanacaq və digər mallar;
- nəqliyyat vasitəsi sərnişinlərinin və heyət üzvlərinin istifadəsi üçün nəzərdə tutulan ərzaq ehtiyatı və digər mallar;
- Azərbaycana məxsus və ya rezidentlər tərəfindən icarəyə götürülmüş gəmilər tərəfindən tutularaq və ya istehsal olunaraq ölkəyə gətirilən dəniz məhsulları;
- ölkənin gömrük sərhədlərindən kənarında yerləşən Azərbaycana məxsus və ya rezidentlər tərəfindən icarəyə götürülən nəqliyyat vasitələri üçün aparılan yanacaq və sürtkü materialları;
- texniki xidmət göstərməsi üçün sərhəddən keçirilən nəqliyyat vasitələri;
- təmir olunmaq üçün sərhəddən keçirilən nəqliyyat vasitələri;
- sərgi eksponatları;
- idman yarışları, tamaşalar və analogi tədbirlər üçün keçirilən mallar;
- girov əşyaları və öhdəliyi təmin edən digər vasitələr;
- mal nümunələri;
- rüsumsuz ticarət mağazalarına gətirilən xarici mallar;
- sərhəddən keçirilən malların daşınması üçün qablaşdırma materialları;
- əvvəllər hər hansı bir gömrük proseduru altında yerləşdirilərək gömrük statistikasına daxil edilən və sonradan ölkədən çıxarılmadan gömrük proseduru dəyişdirilən mallar.

Malların statistik dəyəri idxal və ya ixraca dair bağlanmış müqavilələrin qiymətləri əsasında, Mərkəzi Bankın gömrük bəyannaməsinin buraxıldığı günə müəyyən etdiyi məzənnə üzrə ABŞ dolları ilə müəyyən edilərək vahid qiymət bazisinə gətirilir.

İdxalın dəyərinin qiymətləndirilməsi malın gömrük bəyannaməsində göstərilmiş SİF baza qiymətlərinə gətirilmiş faktura (kontrakt) dəyəri üzrə aparılır. SİF- (dəyər, sığorta, fraxt)-malın satış şərtidir ki, buna görə malın qiymətinə onun dəyəri, malın sığorta edilməsi və nəqli üzrə xərclər daxil edilir.

İxracın dəyərinin qiymətləndirilməsi malların gömrük bəyannaməsində göstərilmiş FOB baza qiymətlərinə gətirilmiş faktura (kontrakt) dəyəri üzrə aparılır. FOB (bortda azad)-malın satılma şərtidir ki, buna görə malın qiymətinə onun dəyəri, malın çatdırılması və gəmi bortuna yüklənməsi üzrə xərclər daxil edilir.